

ONTWAPENING – MILIEU – MENSENRECHTEN

**Friends of
the Earth**
Vlaanderen & Brussel

Bulletin

lente
2011

Friends of the Earth bulletin

Driemaandelijks tijdschrift, jaargang 20, nummer 2, lente 2011

COVER: Struisvogel aan kerncentrale van Tihange.

Actie FoE tijdens voettocht Tihange-Doel in 2006.

Foto: Marieke Van Coppenolle

Colofon

Redactie

Lieve De Kinder, David Heller,
Famke Vekeman, Andy Vermaut,
Willem Van den Panhuysen,
Siggie Vertommen, Jana Nuñez,
Dietrich Muylaert, Quentin Dierckx

Vormgeving

Rein Meyts

Secretariaat

Friends of the Earth, Vlaanderen
en Brussel vzw
Maria Hendrikaplein 5-6,
9000 Gent.
Tel +32-9-242 87 52
Fax +32-9-242 87 51
www.moederaarde.be
contact@motherearth.org
Open: ma. t/m vr. 9u-17u

Redactie

Friends of the Earth- redactie:
lieve@motherearth.org

Homepage Bulletin

www.motherearth.org/bulletin

Rekeningnummer

IBAN: BE91 5230 4604 6076
BIC: TRIOBEBB

Copyright

Overname en gebruik van artikels
worden aangemoedigd mits bron-
vermelding.

Druk: Druk in de Weer, milieu-
vriendelijke inkt en papier.

Lokale FoE Groepen

FoE Vlaanderen en Brussel

contact in Brussel: Femke
Muylaert
femke.muylaert@gmail.com

Les Amis de la Terre - Belgique

contact in Brussel: Paul De Neyer
pauldeneyer@gmail.com

FoE Limburg

Contact: Wim Stevens
limburg@motherearth.org

Klimaat- en Vredesactiegroep

Pimpampoentje
Contact: Andy Vermaut
andy.vermaut1@telenet.be

FoE Campagnes/Projecten

Kernontwapening

Contact: David Heller
david.heller@foeeurope.org
GSM: +32 472 34 24 63

Klimaat/Energie

Contact: Famke Vekeman
famke@motherearth.org
GSM: +32 485 36 59 69

Verarmd Uranium

Contact: Ria Verjauw
C. Meunierstraat 62, 3000 Leuven
ria@motherearth.org
GSM: +32 474 75 66 68

Werkgroep Inheemse Volkeren

Contact: Lieve De Kinder
lieve@motherearth.org

VRAK: AKtie VRedesbelasting

Contact: Dirk Panhuis
vrak@advalvas.be – <http://surf.to/vrak>

Kempisch Forum Voor Atoomstop

Contact: Jan Claes

Young Friends of the Earth

Contact: Natan Hertogen
natanhertogen@yahoo.com

Werkgroep Arbeiders, boeren en consumenten (ABC)

Contact: Rik De Coninck
rikdeconinck@hotmail.com

Werkgroep volksbossen

contact: Andy Vermaut
andy.vermaut1@telenet.be

Lidmaatschap

Je kan al lid worden vanaf € 5 per jaar. Je ontvangt dan het maandelijks e-zine, het driemaandelijks bulletin en korting in Lekker Gec en Komkommertijd, twee vegetarische restaurants in Gent. Steunlid ben je vanaf € 2,5 per maand. Je krijgt dan bovenop het gewone ledenvoordeel ook 10% korting op FoE koopwaar. Met een permanente opdracht verzekert je onze werking, vereenvoudigt je onze administratie en bespaart we op papier en verzendingskosten. Hiervoor kan je een formulier downloaden op www.motherearth.org. Je kan ook gewoon je lidgeld overschrijven op het rekeningnummer 001-2055174-14 van Friends of the Earth, met als vermelding: lidgeld + naam en voornaam.

Foto: FoE

Doel, Herdenking Tsjernobyl 26/4/2008:
kernenergie is geen oplossing voor de klimaatverandering

Voorwoord

Beste lezer,

In de aanloop van de herdenking van 25 jaar Tsjernobyl wordt onze aandacht helemaal ingenomen door het enorme menselijke leed in Japan als gevolg van de aardbeving, tsunami en de kernramp in Fukushima. Onze organisatie heeft zich sinds het begin, toen als Voor Moeder Aarde, steeds bekommerd om de slachtoffers van heel de nucleaire keten. We kwamen via onze voettochten in contact met mensen die in dramatische situaties verkeerden door kernproeven, uraniumontginning en rampen zoals Tsjernobyl. Vanuit deze bewogenheid ontstond een zoektocht naar informatie en moesten we jammer genoeg constateren hoe in grote energiebedrijven machtsconcentratie, belangenvermenging, winsthonger, duistere besluitvorming, desinformatiepraktijken en het negeren van waarschuwingen over veiligheidsrisico's vaak de zwarte keerzijde vormen van een 'schoon' imago en de mooie beloften aan de bevolking. Uiteraard zochten we ook naar alternatieven, gebaseerd op wetenschappelijk onderbouwde scenario's, die ons de weg wijzen naar een nieuwe, ecologische, klimaatvriendelijke, democratische en sociale energietoekomst. De technologische mogelijkheden zijn er. NU is het moment om de overstap te maken. Elk getalm en elke verdere investering in de oude structuren werkt hier contra-productief.

Lees gerust verder en laat je inspireren...

Dit jaar bestaan we 20 jaar, tijd dus om onze jarenlange inzet, samenwerkingen, bewogenheid, solidariteit en successen te vieren. Via de website houden we je verder op de hoogte. Op 25 juni organiseren we alvast een heel groot FEEST!

De redactie

Friends of the Earth, afdeling Vlaanderen en Brussel, is een pluralistische gewestelijke thematische milieuvereniging. De vereniging benadrukt in het bijzonder de banden tussen milieu en dossiers rond mensenrechten, oorlog en vrede en beklemtoont de noodzaak van internationale samenwerking. De organisatie gebruikt onderzoek, educatie en sensibilisatie, beleidswerk en geweldloze directe actie als hefboomen om haar doelen te verwezenlijken. De vereniging is lid van het Anti-Oorlogsplatform, de Bond Beter Leefmilieu, Ecopower, het Gents Ecologisch Centrum, Netwerk Bewust Verbruiken en het Platform voor Biologische Landbouw. Internationaal is de vereniging lid van Friends of the Earth international en aangesloten bij Abolition 2000 - het internationaal netwerk voor de afschaffing van kernwapens - en het International Peace Bureau. Onze campagne rond uraniumwapens is aangesloten bij de International Coalition to Ban Uranium Weapons. De verantwoordelijkheid voor de artikelen in het bulletin van Friends of the Earth ligt bij de auteurs ervan. Friends of the Earth is een Netwerkproject. Je kan ons steunen door Kerkelaparen, ons projectnummer is: 96/0004. Je kan ons ook steunen via Dynamosparen. Indien je geïnteresseerd bent om ons op deze wijze te steunen aarzel dan niet om contact op te nemen met het FoE secretariaat of met Triodos bank (Tel. 02/548 28 29).

Groetjes uit Kinrooi!

Beste papa,

Ik schrijf je een klein briefje vanuit Kinrooi, Limburg waar we met twintig vrijwilligers, bestuursleden, werknemers en sympathisanten van Friends of the Earth op weekend zijn. Het was een heuse onderneming om hier te geraken hoor; van de ene trein op de andere en van de bus in de auto. Ik vraag me eerlijk gezegd af wie deze bestemming gekozen heeft! Maar gelukkig is het hier ontzettend mooi; daarnet zijn we al een mooie wandeling gaan maken in de zuurstofrijke bossen van Kinrooi. Het eten is hier zeer lekker, de kok doet zijn best. Soms moeten we wel wat lang wachten, maar zoals jij altijd zegt, papa: honger is de beste saus!

Vandaag hebben we vooral hard gewerkt; we hadden dan ook veel te bespreken! In de voormiddag hebben we in kleine werkgroepjes gebrainstormd over een aantal concrete thema's. In het werkgroepje 'Klimaat en Sociale Rechtvaardigheid' werd wat meer uitleg gegeven over de nieuwe beweging waar Friends of the Earth sinds kort deel van uitmaakt. Dit jaar zullen we campagne en actie voeren rond het thema energiearmoede en energiesoevereiniteit. Electrabel, beware of your FoE! In een ander werkgroepje werden leuke ideeën verzameld voor de viering van 40 jaar Friends of the Earth en 20 jaar Voor Moeder Aarde. Naast een publicatie rond '40 jaar strijd' zal er ook een tentoonstelling en een stevig feest met optredens georganiseerd worden. Ik kijk er al naar uit! In de workshop rond Young Friends of the Earth werd besloten dat Young FoE een volwaardige werkgroep van Friends of the Earth zal worden. Met strijdvaardige initiatiefnemers als Jeroen Robbe en Femke Muylaert belooft dit vuurwerk te geven.

Wist je trouwens dat Friends of the Earth sinds dit jaar ook twee nieuwe thematische werkgroepen heeft? De Werkgroep Bossen zal op initiatief van Andy werk blijven maken van het aanplanten van volksbossen in Vlaanderen. Daarnaast zal er ook actie gevoerd worden tegen het kappen en vermarkten van bossen. Met de Werkgroep ABC (Arbeider Boer Consument) heeft Friends of the Earth eindelijk een werkgroep die zich rond lokale landbouw organiseert. Door lokale boerenmarkten in steden te ondersteunen wil deze werkgroep het concept van de korte keten in de voedseldistributie ingang doen vinden in de Belgische steden.

Gelukkig was er tussen het vergaderen door ook tijd voor ontspanning. Gisteravond werden we verwend met een lekker etentje en een akoestisch optreden. Daarna stond er nog een quiz op het programma! Joke, de beste FoE-stagiaire aller tijden, en ikzelf probeerden uit te vissen wie de Slimste Vriend van de Aarde was. Wist je dat de snijtanden van een bever oranje zijn? En wist je dat roodharige vrouwen beter tegen pijn kunnen dan mannen en andere vrouwen? Het groepje van David, Nicola, Femke, Jeroen en Andy wist dit blijkbaar wel, en zij werden dan ook de terechte winnaars. Gelukkig was Andy in een gulle bui, want de verliezers mochten van hem gerust op de foto met de winnaars. Na de quiz was er nog tijd om gezellig bij te praten aan het haardvuur.

Zoals je hoort, liefste papa, heb ik het hier stevig naar mijn zin in Kinrooi. Ik voel het, 2011 wordt een topjaar voor Friends of the Earth!

Dikke zoen,
Siggie

26 april 2011, 25 jaar na Tsjernobyl

Lieve De Kinder

In de aanloop naar de herdenking van 25 jaar Tsjernobyl wordt onze aandacht helemaal opgeslorpt door de dramatische gebeurtenissen in Japan, de aardbeving, tsunami en een kernramp die steeds meer gelijkenissen begint te hebben met deze in Tsjernobyl. Het onnoemelijke leed raakt ons diep en we drukten in een persbericht ons medeleven uit met de zwaar getroffen bevolking.

Desinformatie

Wat betreft het kernenergiedebat in België, moeten we jammer genoeg vaststellen dat enkel dergelijke rampen een bres kunnen slaan in de slapende zekerheid van velen rond “veilige kernenergie”. Desinformatiecampagnes worden vaak al te kritiekloos geslikt. Het zijn campagnes waarin de angst wordt gevoed dat het licht zal uitgaan en de CO₂-uitstoot zonder kernenergie niet naar beneden kan. Er was de desinformatiecampagne van het Nucleair Forum, en de recente, goed getimede aanmaning van het Internationaal Energie Agentschap dat België de kernuitstap moet terugdraaien net nadat premier Leterme dit ook al ter sprake bracht.

Nieuwe energietoekomst

Nochtans, in de studie die in 2009 door het Stockholm Environmental Institute uitgevoerd werd voor Friends of the Earth Europe lezen we dat de EU tegen 2020 minstens 40% minder CO₂ kan uitstoten dan in 1990 en in 2050 minstens 90% minder dan in 1990. Dit terwijl kernenergie versneld afgebouwd wordt, zonder koolstofhandel of agrobrandstoffen voor ons vervoer, op basis van een hoog energie-efficiënte economie én hernieuwbare energiebronnen. Er wordt uitgegaan van een overgang naar een ecologische levensstijl met als doelstelling een hoge mate van levenstevredenheid. Onze CO₂-voetafdruk wordt hierdoor gemiddeld acht keer kleiner en er is een gunstig effect op de werkgelegenheid. Er wordt geopteerd voor gedecentraliseerde energiesystemen, waardoor er minder verlies is door transport, het aanbod veel beter op de vraag inspeelt, de prijs lager ligt, de afhankelijkheid van import vermindert en de veiligheid verhoogt. De impact van rampen en van uitval van energietoevoer is veel kleiner dan bij grootschalige installaties. Lokale gemeenschappen worden

in hun mogelijkheden gestimuleerd. Een nieuw, ‘slim’ elektriciteitsnet kan soepel inspelen op onze wisselende behoeften en het aanbod van b.v. zon en wind.

De technologische mogelijkheden voor dit scenario bestaan, het is enkel een kwestie van politieke wil. En het moet nu toegepast worden, want in de oude energiestructuur (grote nucleaire en fossiele centrales met een net dat daarop afgestemd is) zijn immers veel elementen aan vervanging toe.

De exponentiële toename van hernieuwbare energieprojecten, die we de laatste jaren zien, zal alleen maar toenemen gezien de uitputting van fossiele brandstoffen. Een aantal Europese steden en regio's engageren zich al voor 100% hernieuwbare energievoorziening. Gaat België deze wereldwijde evolutie blokkeren door de kerncentrales nog langer open te houden?

Actie!

Met Klimaat en Sociale Rechtvaardigheid en Climaxi organiseren we op 23 april een debat over alternatieven voor kernenergie en op 24 april een betoging tegen kernenergie. Met Friends of the Earth Europe, les Amis de la Terre en Friends of the Earth Vlaanderen en Brussel, organiseren we op 26 april, net 25 jaar na Tsjernobyl, een avond over de belangrijke bijdrage van energiecoöperatieven. Hier vinden producenten en consumenten elkaar om op democratische en solidaire wijze in groene energie te voorzien, onafhankelijk van de grote financiële groepen. In België verenigt ‘rescoop.be’ de coöperatieve energieprojecten met windenergie, kleinschalige waterkrachtcentrales, fotovoltaïsche zonnepanelen en biomassa. Ze werken tegelijk ook aan de bewustwording over energiebesparing en hernieuwbare energie.

Met Friends of the Earth (toen nog Voor Moeder Aarde) trokken we in 1995 en 1996 naar Tsjernobyl. We hadden er contact met lokale organisaties en inwoners en zagen de ernstige gezondheidsproblemen ten gevolge van de straling. De nucleaire sector minimaliseert de gezondheidsschade bij mensen, en beweert dat het grootste probleem is ‘zich zorgen te maken’. Wetenschappers o.l.v. Anders Møller van de universiteit Paris Sud ontdekten recent dat de hersenen van

**Eolienne des Enfants,
hernieuwbare energie heeft de toekomst**

de vogels in Tsjernobyl gemiddeld 5% kleiner zijn dan die van hun soortgenoten elders. Ze sterven vroeger en hun coördinatie is verminderd. Embryo's sterven vaker af. De diversiteit van insecten en hun aantal, de basis voor de diversiteit van ecosystemen, neemt af. Je kunt moeilijk beweren dat de oorzaak hier ‘zich zorgen maken’ is.

Een groot gebied rond de kerncentrale is nog voor lange tijd onbewoonbaar en de sarcofaag die in allerijl gebouwd werd rond de radioactiviteit uitspuwende reactor is heel dringend aan vervanging en versterking toe. Er blijkt echter een probleem met de financiering.

- www.thebigask.eu/40-percent
 - www.rescoop.be
- Publikaties van Anders Møller in:
- <http://rsbl.royalsocietypublishing.org>
 - www.plosone.org/

Een nieuwe start voor Klimaat en Sociale Rechtvaardigheid

Famke Vekeman

Op zaterdag 19 februari vond in de Pianofabriek in Brussel de startvergadering plaats van de beweging Climaxi, die wil bijdragen aan het uitbouwen van een sociale en radicale klimaatbeweging. We zoeken naar sociale oplossingen voor het klimaatprobleem vanuit het inzicht dat hetzelfde systeem zowel ons klimaat om zeep helpt als mensen in een benarde situatie brengt. Hieronder enkele plannen voor 2011:

Matthias Lievens, werkgroep klimaat-actiekamp: "We willen met zoveel mogelijk mensen een week samenleven, op klimaatneutrale wijze, met workshops, debatten en acties. Het klimaatactiekamp zal plaatsvinden in Antwerpen, van 6 tot 13 juli. Thema's zijn de emissiehandel en het Antwerpse mobiliteitsvraagstuk.

Climaxi kan contacten leggen met een aantal arbeiders en syndicale delegaties van bedrijven uit de buurt om met hen te overleggen tijdens het kamp."

David Heller, werkgroep Durban: "Na een terugblik op wat er mis is gegaan in Cancun stelde de werkgroep een tijdslijn van actie op. Op 23 april vindt een actiedag plaats rond de 25ste verjaardag van de kernramp in Tsjernobyl. In juni is er in Bonn een belangrijke tussentijdse klimaatop. In de herfst kunnen er nog tal van lokale acties worden opgezet, alsook een Europese assemblee rond Klimaat en Sociale Rechtvaardigheid. En we zullen er voor zorgen dat op 3 december, tijdens de nationale manifestatie op initiatief van de Klimaatcoalitie, vele politieke en sociale eisen naar voor worden gebracht."

Siggie Vertommen, werkgroep energie-armoede: "Heel wat mensen zitten in de miserie omdat ze hun energiefacturen niet meer kunnen betalen. Samen met reeds bestaande lokale initiatieven zullen we de aandacht ook ruimer richten: op het grotere politieke verhaal en het verdedigen van de sociale zekerheid."

Climaxi voorziet ook een aantal acties rond de vele nadelige gevolgen van de plannen om een aantal N-wegen in de provincie Oost-Vlaanderen recht te trekken en te verbreden. De beweging wil ook een lokaal initiatief in Oostende ondersteunen waar een aantal vissers op een duurzame manier aan visvangst willen doen, als klein verweer tegen de grote multinationals die de zee leegvissen.

Duurzaam op papier

Famke Vekeman

Van 24 januari tot 1 februari gingen Climaxi, Friends of the Earth en vzw 't Uilekot samen op stap met de spraakmakende documentaire 'Duurzaam op papier' van An-Katrien Lecluyse en Leo Broers.

Het FSC-label garandeert op sociaal verantwoorde en ecologische wijze gekapt hout. Maar in de documentaire zien we hoe in Brazilië het papierpulpbedrijf Veracel een FSC-label kreeg voor gigantische eucalyptusplantages, die ver afstaan van sociaal en ecologisch bosbeheer. Rivieren drogen uit, het grondwaterpeil daalt, de plantages worden met herbiciden en pesticiden vervuild en vormen een regelrechte aanslag op de biodiversiteit. Rechten van de lokale gemeenschappen worden compleet met de voeten getreden. Er lopen nu al vele rechtszaken tegen Veracel voor het niet naleven van de arbeidswetgeving, de milieuwetgeving en de strafwetgeving. Veracel is ook niet vies van het omkopen van lokale overheidsfunctionarissen om zijn plantages verder uit te breiden.

Tijdens de debatavonden werd er vanuit FSC België gehamerd op het belang van het klachtensysteem en de transparantie van FSC. Voor WWF, dat aan de

wieg stond van FSC in België, vormen de plantages een alternatief op het kappen van natuurlijk woud. De wanpraktijken van Veracel werden niet goedgekeurd maar eerder als schoonheidsfoutje in het hele FSC-systeem gezien.

De documentaire heeft alvast gevolgen gehad. Een klacht leidde tot de tijdelijke schorsing van SGS Brazilië, een enorme multinational die in verschillende landen, op verschillende terreinen bezig is met het certificeren van projecten. Er is nu vastgesteld dat SGS bij Veracel niet correct heeft gewerkt. Maar vijf maanden na de start van de klachtenprocedure blijft Veracel zelf nog steeds buiten schot en produceert het bedrijf verder jaarlijks 1 miljoen ton papierpulp.

Op 28 februari, de Internationale Dag van de Vrouw, gingen in Brazilië 1.500 landloze vrouwen eucalyptusplantages met hakmessen te lijf. Al jaren klaagt MST (een grote landlozeboerenbeweging) over de nefaste sociale en ecologische impact

Foto: Famke Vekeman

'Duurzaam op papier', avond in Leuven

van deze 'groene woestijn', waar hun eigen voedselproductie door in de moeilijkheden komt.

Het verzet gaat door en wij zullen ook hier in België dit dossier blijven opvolgen en nieuwe acties en activiteiten organiseren.

De DVD "Duurzaam op papier" is te koop voor 10 euro (2 euro verzendingskosten inbegrepen). Mail naar famke@motherearth.org

20 jaar FoE Vlaanderen en Brussel 40 jaar FoE International

Nevada, september 1992. Net voor een geplande kernproef zou plaatsvinden, drongen Voor-Moeder-Aardeactivisten het kernproeventerrein binnen, waardoor de kernproef uitgesteld werd. Dit kernproeventerrein bevindt zich in Nevada, op grondgebied van de Western Shoshone-indianen.

20 jaar geleden vatten een aantal mensen het idee op om naar aanleiding van 500 jaar 'ontdekking' van Amerika door Columbus, een voettocht te organiseren door de VS, als uiting van solidariteit met de indianen, voor wie deze 500 jaar een verhaal van onderdrukking, uitbuiting en genocide waren. De voettocht was ook een uitdrukking van het protest tegen de kernproeven op grondgebied van de Western Shoshone-indianen. Zo ontstond 'Voor Moeder Aarde' wat later FoE Vlaanderen en Brussel werd. Dat problemen van vrede, milieu en mensenrechten met elkaar verbonden zijn, is duidelijk bij de problematiek van de kernwapens, getest op grondgebied van inheemse volkeren. In de verdere werking van VMA en later FoE bleven we de link tussen vrede, milieu en mensenrechten behouden. Het motiveerde ook ons verzet tegen kernenergie: Inheemse volkeren zijn het

grootste slachtoffer van heel de nucleaire keten, en er is een sterke link tussen civiele kernenergie en kernwapens. Ook onze campagne rond uraniumwapens groeide hieruit. Maar ook energiebronnen uit fossiele brandstoffen en grootschalige waterkrachtcentrales en energie uit agrobrandstoffen eisen hun menselijke en ecologische tol. Dit willen we onder de aandacht brengen en tegelijk willen we zoeken naar positieve alternatieven. Dit jaar, 25 jaar na Tsjernobyl, en in het licht van de gebeurtenissen in Japan zullen we deze boodschap weer naar buiten brengen, aansluitend bij de realiteit van vandaag. VMA werd in 2004 erkend als Vlaamse/Brusselse afdeling door Friends of the Earth International (FoEI), een netwerk met als motto: Mobilise, Resist and

Transform', en dit tegen onderdrukking van mensen en het milieu. Vanuit dezelfde bewogenheid sluiten we ons nu aan bij de beweging voor klimaat- en sociale rechtvaardigheid.

De voettocht is een symbool, voor mensen die opstaan en samen op weg gaan naar verandering. We realiseren het nog elke dag, inspelend op de sociale en ecologische problemen van vandaag, en zullen zo ook verder in beweging blijven.

In ieder geval is het nu ook tijd om te vieren: 20 jaar VMA-FoE en 40 jaar FoEI. We houden je via de website op de hoogte van de activiteiten hieromtrent. Noteer alvast in je agenda: op 25 juni viert Friends of the Earth FEEST!

Campagne voor een verbod op uraniumwapens

VS-diplomaten wuifden Belgische wapenwet weg

Willem Van den Panhuysen

Op 20 juni 2009 trad in België de wet tegen wapens met verarmd uranium in werking. Kamerlid Dirk Van der Maelen schreef eind 2005 zijn wetsvoorstel omdat het militair gebruik van deze wapens de verspreiding veroorzaakt van chemisch giftige en radioactieve stofdeeltjes. Besmette plaatsen vormen een permanente bron van besmetting en een gevaar voor de gezondheid van de mens en zijn milieu.

Voorafgaand aan de stemming over het wetsvoorstel waren er vragen over de internationale doorvoer van uraniumwapens. Diplomaten in de VS-ambassade te Brussel maakten zich zorgen over de impact van zo'n Belgische wet op de houding van andere landen. Maar na contact met de Belgische overheid leken zij enigszins gerustgesteld, zoals blijkt uit hun verslag van maart 2007, vrijgemaakt via WikiLeaks: "Wij geloven dat we er in geslaagd zijn om de belangen van de VS te beschermen – de wet zal niet verhinderen dat Belgische troepen operaties kunnen plannen, assisteren

(bvb. transport) of eraan deelnemen, waarin andere troepen wapens met verarmd uranium gebruiken. Gewag makend van onze bezorgdheid over de beperkende bepalingen opgelegd aan de doorvoer van VS-materiaal, maakt het wetsontwerp 'absoluut geen melding' van deze kwestie." Nochtans stipuleert Art. 8 van de Belgische wapenwet: "Niemand mag verboden wapens overdragen, vervoeren of opslaan." Een later diplomatiek rapport wuift de Belgische wapenwet weg. Citaat: "We hebben de verzekering gekregen van [diplomaat] Werner Bauwens dat de wet geen impact zal hebben op de doorvoer en de opslag van dergelijke wapens door de VS en de NAVO. Hij stelt dat de verdragsverplichtingen van België aan de VS en de NAVO voorrang hebben op een binnenlandse wet. We wijzen er bovendien op dat gelijkaardige Belgische wetten tegen antipersoonsmijnen en clusterbommen geen impact hebben gehad op VS- en

A-10 vliegtuigen vuren 4200 kogels per minuut af. Zij gebruikten munitie met verarmd uranium in de Golf- en Balkanoorlog. Of A-10's uraniumkogels afvuurden in Afghanistan is nog onduidelijk.

NAVO-operaties."

De Belgische Coalitie 'Stop uraniumwapens!' vindt dat België zich medeplichtig maakt aan oorlogsmisdaden in het buitenland en niet handelt naar de letter van de Belgische wet, als het de doorvoer toestaat van wapens die in België verboden zijn.

Bronnen: Wapenwet 08.06.2006

Wetsvoorstel 11.01.2006, 51K2199001

Verslag 16.03.2007, 512199/004,

www.dekamer.be

WikiLeaks, zie: <http://www.bandepleteduranium.org/en/a/373.html>

Info: www.motherearth.org/du

Amazone-indianen in Europa: energie uit grote waterkrachtcentrales is niet 'schoon'

Lieve De Kinder

Het lokaal en internationaal verzet tegen de Belo Monte megawaterkrachtcentrale in de Amazone, op de Xingurivier, blijft massaal en heftig, wegens de desastreuze gevolgen voor het milieu en de lokale bevolking, vooral de Xingu-indianen. Toch vierde begin maart het Braziliaanse bedrijf Norte Energia carnaval door de werkzaamheden te beginnen op de Xingurivier. Eind februari blokkeerde de Braziliaanse rechter Desterro de plannen voor Belo Monte, omdat vele milieuvoorwaarden niet voldaan waren, en gaf een verbod aan de nationale ontwikkelingsbank, BNDES, om het project te financieren. Maar net zoals in het verleden, heeft een ander gerechtshof op 3 maart de uitspraak ongedaan gemaakt. Het is dus heel belangrijk om massaal te

blijven protesteren.

Eind februari – begin maart kwam een delegatie van Amazone-indianen naar Europa om het probleem van de vele geplande grote waterkrachtcentrales onder de aandacht te brengen, de leugen te ontmaskeren dat deze energie 'schoon' is, en samen met de hen steunende organisaties actie te voeren. In Oslo vond een reeks debatten plaats over de geplande grotere betrokkenheid van overheid en private sector bij projecten van waterkrachtcentrales in Brazilië en geassocieerde elektro-intensieve mijnactiviteiten. In Genève was er een ontmoeting met de Hoge Commissaris voor Mensenrechten en de Internationale Arbeidsorganisatie. In Parijs was er een debatavond en een protestactie, met focus op betrokkenheid van Europese multinationals zoals GDF Suez, Alstrom, Voith-Siemens en Andritz.

Londen, begin maart 2011: protestactie tegen grote waterkrachtcentrales in de Amazone

In Londen werd geprotesteerd tegen de BNDES, die een groot deel van de geplande waterkrachtcentrales zal financieren. Daarna was er een onderhoud met Britse parlementariërs.

We nodigen ook jou uit om het protest te versterken op

- https://secure.avaaz.org/en/amazon_under_threat/
- <http://amazonwatch.org/take-action/stop-the-belo-monte-monster-dam>.

www.survivalinternational.nl
www.internationalrivers.org

Agenda 2011

> voor meest recente info, zie
www.moederaarde.be

za 23 april 17 uur, Mundo B, Edinburgstraat 26 Brussel: Debat over alternatieven voor kernenergie

zo 24 april 14 uur, Brussel Noord, Betoging tegen kernenergie

di 26 april 20 uur 25 jaar na Tsjernobyl Ontmoeting met groene energie-coöperatieven. Mundo B, Edinburgstraat, Brussel (zie pag 4)

Om geen nummer te moeten missen van het Friends of the Earth Bulletin: Word lid van Friends of the Earth. Alle info op p2.

ma 25 april 9de Paasmars voor de vrede, van Genval naar Brussel. Info: lecoto.leuven@gmail.com – 0498/54.16.42

vr-zo 29, 30 april en 1 mei Valérieanne Brussel, Eco- en biobeurs (Tour & Taxis)

za 14 mei vanaf 10 uur Nationale Klachtendag - Dien klacht in tegen Agrexco en co, zie hiernaast en www.vredesactie.be

za 25 juni Feest 20 jaar FoE Vlaanderen en Brussel, 40 jaar FoEi

wo-wo 6-13 juli Klimaatactiekamp, zie p 5

Za 14 mei 2011 vanaf 10 uur

Klimaat- en vredesactiegroep Pimpampoentje (FoE West-Vlaanderen): Actie en oproep!

De eerstvolgende **actie** is gepland tegen de onrechtstreeks economische steun aan de Israëlische bezetting van Palestina. We willen daarom een **filmpje maken** en breed verspreiden over het feit dat producten uit de Palestijnse bezette gebieden, vrij in Europa kunnen rondwaren en dit in streng contrast met de Palestijnse bevolking die van grenscontrole naar grenscontrole wordt gestuurd. Er is een klimaatluik verbonden aan de actie, want we willen de mensen ook stimuleren producten uit eigen streek te kopen.

Het land van herkomst staat vaak vermeld op producten. Israëlische producten kan je ook gemakkelijk opsporen door de barcode die begint met 729. Dan weet je uiteraard nog niet of het product ook uit illegaal bezette gebieden komt, maar we kennen wel al heel wat producten die deze afkomst hebben. Gaande van sinaasappelen, delds tot wijn.

Met de actie gaan we dus op zoek naar deze producten in supermarkten, en maken we consumenten bewust van de afkomst ervan. Daarnaast willen de afgelegde kilometers van een aantal producten in de supermarkt berekenen, om zo na te gaan welke producten een zware last betekenen voor ons milieu.

We zijn nog op zoek naar medewerkers voor het maken van het eerste filmpje. Wie wil meewerken, kan contact opnemen met

jana_seys@hotmail.com, 0498/01.61.08 of andy.vermaut1@telenet.be, 0499/35.74.95

We roepen ook op om deel te nemen aan de Nationale Klachtendag op 14 mei, georganiseerd door Vredesactie.

Op 14 mei stappen in heel België mensen naar hun plaatselijk politiekantoor om klacht neer te leggen tegen de bedrijven AGREXCO Ltd. en CAL- LACHS. Agrexco is een belangrijke exporteur van groenten, fruit en bloemen uit Israël en de bezette gebieden. De producten van Agrexco worden opgeslagen en verdeeld door Liège Air Cargo Handling Services (LACHS), die in de Luikse luchthaven een gekoelde opslagruimte heeft. De producten, bedoeld voor België en buurlanden, worden aangevlogen via de Luikse luchthaven door de Israëlische luchtvaartmaatschappij CAL (Cargo Air Lines). Deze bedrijven slaan dus winst uit ernstige mensenrechtenschendingen, wat illegaal is. Door klacht in te dienen zetten we onze overheden aan om dit te stoppen door de wet toe te passen. Vredesactie ontvangt je om 10 uur op verschillende afspraakplaatsen over gans het land. Je krijgt er een korte briefing en vertrekt in groep naar het dichtst bijzijnde politiekantoor.

Meer info over de actie en samenkomstplaatsen: www.vredesactie.be

Protest van organisaties wereldwijd tegen RTRS (Round Table for Responsible Soja*)

Lieve De Kinder

De voorjaar wordt in verschillende Europese landen het label voor verantwoorde soja (RTRS) gelanceerd. Vele ngo's wereldwijd, waaronder FoEi, vele landelijke FoE groepen, ook FoE Vlaanderen en Brussel, hebben hun protest hiertegen geuit en stuurden recent ook een brief naar de retailers waarin deze verzocht worden om RTRS-soja te weigeren. We stuurden ook een open brief met onze bezorgdheid naar een aantal Nederlandse organisaties die RTRS wel steunen.

We kunnen RTRS immers niet als duurzaam beschouwen. Het label gaat de teloorgang van regenwoud en andere waardevolle ecologische gebieden, zoals de Cerrado, niet tegen, evenmin het verdrijven van inheemse volkeren en kleine boeren van hun

grondgebied. In sommige bedrijven die bijdragen aan RTRS-soja werken de mensen nog steeds onder slavencondities. En hoe duurzaam is ggo-soja van Monsanto, en het bijhorende Roundup pesticide (op basis van glysofaat)? De schadelijke effecten van glysofaat op de omwonenden van de sojavelen zijn bewezen, en daar komen nog de risico's van ggo's bij. Er is, zeker in de productielanden, maar ook daarbuiten, geen maatschappelijk draagvlak voor RTRS. Het vals beeld van verantwoorde soja stimuleert niet tot het zoeken naar echte duurzame en lokale alternatieven en evenmin tot het nemen van stappen om de vleesconsumptie (waarvoor deze soja vooral bedoeld is) te verminderen.

Brief aan Nederlandse organisaties: www.motherearth.org/pages/nl/node/352

* vert. Ronde tafel voor verantwoorde soja